

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 27/2010-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. januára 2010 predbežne prerokoval sťažnosť M. P. a N. P., obaja bytom D., vo veci namietaného porušenia základných práv zaručených v čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva zaručeného v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Správy katastra v Prešove v konaniach vedených pod sp. zn. P2-201/08 a sp. zn. P2-209/08 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. P. a N. P. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. januára 2010 doručená sťažnosť M. P. (ďalej len „sťažovateľ“) a N. P. (ďalej len „sťažovateľka“, spolu ďalej len „sťažovatelia“), obaja bytom D., ktorou namietali porušenie základných práv zaručených v čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“),

práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva zaručeného v čl. 1 Dodatkového protokolu k dohovoru (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Správy katastra v Prešove (ďalej len „správa katastra“) v konaniach vedených pod sp. zn. P2-201/08 a sp. zn. P2-209/08.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovatelia sú účastníkmi exekučného konania vedeného Okresným súdom Košice II pod sp. zn. Er 598/2008 v procesnom postavení povinných. Výkonom exekúcie v prospech povinného Ing. R. M. bol 15. apríla 2008 poverený súdny exekútor JUDr. M. Z., ktorý exekúciu vedie pod sp. zn. EX 127/08. Podľa slov sťažovateľov „v poverení pre exekútora(...) vydaného vyššou súdnou úradníčkou ako povinná 2. je uvedená N. P., K., narodená(...) a ako povinný 1. je uvedený M. P., K., narodený(...), na základe tohto poverenia a týchto údajov povinných súdny exekútor JUDr. M. Z. vyhotovil úradnú listinu *Upovedomenie o začatí exekúcie č. Ex 127/08-29 Za zo dňa 29. 4. 2008, ktorú doručil katastru dňa 5. 5. 2008, číslo konania P2-201/08, register 201/07, položka v. z. 77/08, čo vyplýva z podacej pečiatky katastra.*

V úradnej listine súdnym exekútorom doručenej katastru už dňa 5. 5. 2008 sú preukázateľne označené osoby povinných v predmetnom upovedomení o začatí exekúcie na strane 1 ako:

Povinný: 1) M. P., K., narodený(...)

2) N. P., K., narodená(...)

Na strane 2 uvedeného upovedomenia o začatí exekúcie sú povinní ako podieloví spoluvlastníci označení:

1) M. P., K., narodený(...)

2) N. P., K., narodená(...)

Keďže v správe katastra Prešov osoba N. P., K. nikdy nebola zaznamenaná ako vlastníčka, predložená exekútorom úradná listina – Upovedomenie o začatí exekúcie nebola listinou spôsobilou na zápis do katastra záznamom, a to nielen z formálneho hľadiska, ale ani v zmysle § 42 KZ a preto kataster na základe tejto listiny zápis záznamom o začatí exekútora neurobil.

(...) súdny exekútor následne doručil katastru to isté Upovedomenie o začatí exekúcie s tým istým číslom č. Ex 127/08-29 Za pod tým istým dátumom zo dňa 29. 4. 2008, avšak s čiastočne zmeneným obsahom. Pričom z podacej pečiatky katastra na tejto listine vyplýva,

že ona bola doručená katastru dňa 9. 5. 2008, číslom konania P2-209/08, register 209/08, položka v. z. 77/08.

V Upovedomení o začatí exekúcie doručenej katastru dňa 9. 5. 2008 súdny exekútor úmyselne s cieľom siahnuť na majetok sťažovateľov preukázateľne a nad rámec poverenia súdu, nad rámec tzv. exekučného titulu a nad rámec svojich právomocí pozmeňoval meno, priezvisko, trvalý pobyt sťažovateľky, a tiež trvalý pobyt sťažovateľa a označil osoby povinných v predmetnom upovedomení o začatí exekúcie na strane 1 ako:

Povinný:

1) M. P., K., narodený(...)

2) N. P., K., narodená(...)

Avšak na strane 2 uvedeného upovedomenia o začatí exekúcie sú povinní ako podieloví spoluvlastníci označení ináč:

1) M. P., bydlisko D., narodený(...)

2) N. P., bydlisko D., narodená(...)

Z uvedeného je nesporné a nespochybniteľné, že predložené katastru 9. 05. 2008 Upovedomenie o začatí exekúcie č. Ex 127/08-29 Za zo dňa 29. 4. 2008 s pozmeňovaným obsahom súdneho exekútora(...) zaregistrované pod číslom konania P2-209/08, register 209/08, položka v. z. 77/08, na zápis do katastra tak z hľadiska formálneho, ale ani z hľadiska náležitostí podľa § 42 KZ, taktiež nie je spôsobilé. (...)

Dňa 16. 4. 2009 podala sťažovateľka(...) na Správe katastra Prešov sťažnosť, v ktorej žiadala o odstránenie informačného zápisu z LV 143 na meno N. P.(...)

Sťažnosť po prešetrení SK bola kvalifikovaná ako neopodstatnená, pričom táto skutočnosť bola sťažovateľke oznámená písomným podaním zo dňa 24. 4. 2009 pod č. j. Sŕ6/607/2009/115 a podpísaným(...) riaditeľom Správy katastra Prešov.

Vo svojom podaní zo dňa 24. 4. 2009 riaditeľ Správy katastra Prešov oznámil, že zápis na LV č. 143 k. ú. Šarišské Bohdanovce je vykonaný v súlade s predloženou listinou, a to Upovedomením o začatí exekúcie č. Ex 127/08-29 Za zo dňa 29. 4. 2008, súdneho exekútora(...), ktorá bola Správe katastra doručená dňa 9. 5. 2008.

Zároveň oznámil, že kataster je v zmysle §§ 38 a 39 zák. č. 162/1995 Z. z. povinný vykonať tzv. evidenčný zápis formou informatívnej poznámky, pričom kataster pri zápise záznamom skúma listiny iba z formálneho hľadiska a z hľadiska náležitostí podľa § 42 KZ, obsahovú stránku neskúma a listina obsahovala všetky náležitosti pre zápis. (...)

Upovedomenie o začatí exekúcie č. Ex 127/08-29 Za zo dňa 29. 4. 2008(...), ktoré bolo katastru doručené dňa 9. 5. 2008, zaregistrované pod číslom konania P2-209/08, register 209/07, položka v. z. 77/08, však nad akúkoľvek pochybnosť nie je listinou spôsobilou na zápis do katastra záznamom, a to nielen z formálneho hľadiska, ale ani v zmysle § 42 KZ. (...)

V listine súdnym exekútorom doručenej katastru už dňa 5. 5. 2008 sú preukázateľne a nad akúkoľvek pochybnosť nielen nesprávne označené nielen osoby povinných v predmetnom upovedomení o začatí exekúcie na strane 1(...), ale ani tu u nich nie je uvedené rodné meno a rodné číslo, adresa trvalého pobytu podľa § 42 ods. 1 písmeno a) KZ.

(...) na strane 2 uvedeného upovedomenia o začatí exekúcie sú povinní ako podieloví spoluvlastníci označení(...) pričom u M. P. a N. P., preukázateľne absentuje uvedenie nielen ich rodného mena, ale aj rodného čísla podľa § 42(...) KZ.

(...) je nesporné a nespochybniteľné, že predložené Upovedomenie o začatí exekúcie č. Ex 127/08-29 za zo dňa 29. 4. 2008(...), ktoré bolo katastru doručené dňa 5. 5. 2008, zaregistrované pod číslom konania P2-201/08, register 201/07, položka v. z. 77/08, na zápis do katastra tak z hľadiska formálneho, ale ani z hľadiska náležitostí podľa § 42 KZ, taktiež nie je spôsobilá.

V listine súdnym exekútorom doručenej katastru dňa 9. 5. 2008 sú preukázateľne a nad akúkoľvek pochybnosť nielen nesprávne označené nielen osoby povinných v predmetnom Upovedomení o začatí exekúcie na strane 1(...), ale u nich nie ja ani uvedené rodné meno a rodné číslo, adresa trvalého pobytu podľa § 42 ods. 1, písmeno a) KZ. (...)

Z uvedeného je nesporné a nespochybniteľné, že predložené Upovedomenie o začatí exekúcie č. Ex 127/08-29 Za zo dňa 29. 4. 2008(...), ktoré bolo katastru doručené dňa 9. 5. 2008, zaregistrované pod číslom konania P2 – 201/08, register 209/07, položka v. z. 77/08, na zápis do katastra tak z hľadiska formálneho, ale ani z hľadiska náležitostí podľa § 42 KZ, je listinou nespôsobilou na zápis do katastra záznamom a bolo zákonnou povinnosťou katastra podľa § 42 ods. 4 KZ vrátiť túto listinu vyhotoviteľovi súdnemu exekútorovi na opravu, čo však kataster neučinil a nezákonným spôsobom vykonal zápis na LV č. 143(...), čím preukázateľne porušil zákon a neprípustným spôsobom zasiahol do vlastníckych práv.

(...) Správa katastra Prešov v tejto chvíli preukázateľne disponuje od súdneho exekútora(...) dvomi podaniami preukázateľne vydaným pod tým istým číslom konania Ex 127/08, dokonca vydanými v ten istý deň 29. 4. 2008, avšak s čiastočne pozmeneným

obsahom na strane 2, Správou katastra zaregistrovanými pod tou istou položkou zmien 77/08(...)

Na základe týchto Upovedomení preukázateľne vydaným pod tým istým číslom konania Ex 127/08 dokonca vydanými v ten istý deň 29. 4. 2008, avšak s čiastočne pozmeneným obsahom na strane 2, doručeným katastru 5. 05. 2008 a dňa 9. 8. 2008 Správou katastra bol uvedený na list vlastníctva sťažovateľov tzv. evidenčný zápis formou informatívnej poznámky o začatí exekúcie, pričom zákonná podmienka o tom, že predložená listina spĺňa náležitosti podľa § 42 KZ splnená nebola.

Sťažovatelia sa usilovali o zabezpečenie svojich práv na nápravu tým, že dňa 16. 4. 2009 podali sťažnosť na SK Prešov a dňa 8. 10. 2009 podali sťažnosť na UGKK SR v Bratislave na nesprávny úradný postup, ktorou zároveň žiadali o nápravu a odstránenie evidenčného zápisu z LV 143. Však UGKK namiesto prešetrenia zaslal sťažnosť na SK Prešov a pod č. j. Sť 153/2009/01203/Mc táto sťažnosť dňa 19. 11. 2009 opätovne bola zamietnutá. (...)

Správa katastra Prešov, svojim nezákonným konaním a nezákonným postupom neprípustným spôsobom zasiahla do plného a nerušeného výkonu vlastníckych práv nezákonne vykonaným zápisom na LV č. 143(...), čím porušila právo sťažovateľov na spravodlivé prejednanie, znemožnila sťažovateľom z 9. 05. 2008 až do dnešného dňa voľne nakladať s nehnuteľnosťou a pokojne túto nehnuteľnosť vlastníť a používať, čím im preukázateľne spôsobila značné škody a značne nemajetkové ujmy a zamietnutím žiadosti o nápravu zbavila ich práva na právnu ochranu.(...)

Správa katastra Prešov napriek § 42 KZ nezákonným spôsobom vykonala evidenčný zápis o začatí exekúcie na LV č. 143, na základe dvoch listín nespôsobilých na zápis do katastra záznamom - Upovedomenia o začatí exekúcie č. Ex 127/08-29 Za zo dňa 29. 4. 2008, súdneho exekútora(...), ktoré bolo katastru doručené dňa 5. 5. 2008, zaregistrované pod číslom konania P2-201/08, register 201/07, položka v. z. 77/08 a Upovedomenia o začatí exekúcie č. Ex 127/08-29 zo dňa 29. 4. 2008, súdneho exekútora(...), ktoré bolo katastru doručené dňa 9. 5. 2008, zaregistrované pod číslom konania P2 - 209/08, register 209/07, položka v. z. 77/08, čím Správa katastra Prešov preukázateľne porušila zákon a neprípustným spôsobom zasiahla do vlastníckych práv a spôsobila stav právnej neistoty sťažovateľom. (...)

Okrem toho Sprava katastra Prešov ako štátny organ odmietla napraviť nesprávny úradný postup, a týmto zbavila sťažovateľov práva na právnu ochranu. (...)

Sťažovateľa podľa § 53 zákona o Ústavnom súde vyčerpali opravné prostriedky tým, že opakovane podali sťažnosť do SK Prešov, a tiež sťažnosť na nezákonný úradný postup a žiadosť o nápravu do UGKK SR v Bratislave, ktoré však napriek zákonu boli zamietnuté. “.

Na základe uvedeného sťažovateľa navrhli, aby ústavný súd po prijatí ich sťažnosti na ďalšie konanie nálezom vyslovil:

„1. Základné právo na spravodlivé prerokovanie vecí, zaručené čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Správy Katastra Prešov v konaní vedenom pod číslom P2-201/08 a pod číslom P2-209/08, porušené bolo.

2. Základné právo na právnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Správy katastra Prešov v konaní vedenom pod číslom P2-201/08 a pod číslom P2-209/08, porušené bolo.

3. Základné právo vlastníť zaručené čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky postupom Správy katastra Prešov v konaní vedenom pod číslom P2-201/08 a pod číslom P2-209/08, porušené bolo.

4. Základné právo na pokojné používanie majetku zaručené čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Správy katastra Prešov v konaní vedenom pod číslom P2-201/08 a pod číslom P2-209/08, porušené bolo.

5. Ústavný súd zruší evidenčný zápis na LV 143 v k. u. Šarišské Bohdanovce pod číslom P2-201/08 a pod číslom P2-209/08, uvedené Správou katastra Prešov na základe dvoch Upovedomení o začatí exekúcie vydaných dňom 29. 4. 2008: Upovedomenia o začatí exekúcie č. Ex 127/08-29 Za zo dňa 29. 4. 2008 číslo konania P2-201/08, register P2-201/08, položka v. z. 77/08(...), ktoré bolo katastru doručené dňa 5. 5. 2008 a Upovedomenia o začatí exekúcie pod č. Ex 127/08-29 zo dňa 29. 4. 2008, číslo konania P2-209//08, register P2-209/08, položka v. z. 77/08(...), ktoré bolo katastru doručené dňa 9. 5. 2008.

6. N. P. Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 10 tisíc eur, ktoré jej Sprava katastra Prešov povinná zaplatiť do dvoch mesiacov odo dňa vyhlásenia tohto rozhodnutia.

7. M. P. Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 10 tisíc eur, ktoré je mu Správa katastra Prešov povinná zaplatiť do dvoch mesiacov odo dňa vyhlásenia tohto rozhodnutia. “

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

Predmetom sťažnosti je sťažovateľmi namietané porušenie základného práva na inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru a napokon porušenie práva na ochranu majetku zaručeného v čl. 1 dodatkového protokolu, ku ktorému malo dôjsť postupom správy katastra, resp. vykonaním záznamu práv k nehnuteľnosti do katastra v konaní vedenom správou katastra pod sp. zn. P2-201/08 a sp. zn. P2-209/08.

Ústavný súd konštatuje, že na rozhodnutie o sťažnosti sťažovateľov nie je daná právomoc ústavného súdu.

Z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd

pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej alebo právnickej osoby zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých sa namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. I. ÚS 103/02).

Podľa čl. 142 ods. 1 ústavy súdy preskúmavajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon. Podľa § 7 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) v občianskom súdnom konaní súdy preskúmavajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci.

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podľa § 247 ods. 1 OSP podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu. Podľa § 247 ods. 2 OSP pri rozhodnutí správneho orgánu vydaného v správnom konaní je predpokladom postupu podľa tejto hlavy, aby išlo o rozhodnutie, ktoré po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov, ktoré sa preň pripúšťajú, nadobudlo právoplatnosť. Napokon podľa § 247 ods. 3 OSP predmetom preskúmania môže byť za podmienok ustanovených v odsekoch 1 a 2 aj rozhodnutie, proti ktorému zákon nepripúšťa opravný prostriedok, ak sa stalo právoplatným.

Z citovaných právnych noriem, najmä z čl. 46 ods. 2 ústavy vyplýva, že vo veci sťažovateľov je daná právomoc všeobecného súdu v správnom súdnictve rozhodovať o napadnutom „opatrení“, najmä so zreteľom na to, že podľa tvrdení sťažovateľov napadnutým záznamom boli porušené ich základné práva (pozri tiež I. ÚS 137/05). Túto právomoc správneho súdnictva nemožno nahradiť konaním pred ústavným súdom.

Z dosiaľ uvedeného možno urobiť záver, že je v právomoci všeobecných súdov poskytnúť ochranu dotknutým právam sťažovateľov. Vzhľadom na princíp subsidiarity vyplývajúci z čl. 127 ods. 1 ústavy to zároveň znamená, že poskytnutie ochrany sťažovateľom nie je a nemôže byť v právomoci ústavného súdu. Preto bolo potrebné sťažnosť odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu.

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá a rozhodnutie o ďalších požiadavkách sťažovateľov (zrušenie namietaného záznamu a priznanie im finančného zadost'učinenia) je podmienené vyslovením porušenia označených základných práv, o tejto časti sťažnosti ústavný súd už nerozhodoval.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. januára 2010